

Motion – Unga idag – beslutsfattare imorgon

Demokrati är inget man kan ta för givet, det är något man måste vårda varje dag. Demokrati är inte heller att regionfullmäktige sammanträder varannan månad eller att vi håller allmänna val vart fjärde år. Demokrati är att människor, unga som gamla, känner att de kan påverka sin vardag, i skolan, på arbetet, i sitt närområde.

Regionstyrelsen har ansvar för Demokratistrategin, ett styrdokument som ska revideras under året. Till strategin hör en handlingsplan som bland annat anger att man ska göra en utredning om invånarmedverkan.

Målet med utredningen är att föreslå en modell för hur invånarmedverkan kan integreras i Regionens demokratiska processer. Inom ramen för utredning ingår även ungdomsperspektivet, som en viktig del. Utredningen skulle vara klar vid årsskiftet 2023/24. Tills nu har vi inte sett resultatet av den utredningen och inget förslag om hur man kan stärka ungas möjlighet till inflytande.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF, kartlägger regelbundet ungas syn på demokrati och viktiga politiska frågor. Den senaste rapporten publicerades i augusti i år med titeln ”Så tycker unga 2025, Demokrati och viktiga samhällsfrågor”. Tvärt emot vad många tror så är unga intresserade av demokrati och dagsaktuell politik. Här är ett axplock av vad rapporten presenterar:

- 36 procent av unga har en optimistisk syn på framtiden för Sverige som land att leva i, 17 procent har en optimistisk syn på framtiden för världen.
- Sjukvård är den samhällsfråga som störst andel unga tycker är en av de tre viktigaste år 2024.
- Sex av tio unga är intresserade av politik eller samhällsfrågor i Sverige, hälften är intresserade av politik och samhällsfrågor i världen.
- Nio av tio unga tycker det är viktigt att leva i ett land som styrs demokratiskt.
- Många unga tycker medborgare har ett ansvar att veta hur landet styrs och tycker det är viktigt att göra sin röst hörd i samhället.
- Sex av tio unga tycker avståndet till politiker är för stort.

Det är positivt att en majoritet är intresserade av politik, att de värdesätter demokratin och tycker att det är viktigt att göra sin röst hörd, men det borde vara en varningsklocka att endast en tredjedel av unga har en optimistisk syn på framtiden och att de tycker att avståndet till politiker är för stort.

Europarådets lokalkongress har nyligen tagit fram ett nytt dokument om ungdomars inflytande, ”Europeiske stadgan om ungas deltagande i lokalt och regionalt liv”.

Några av ledorden för att arbeta med unga är, Attityd, Erfarenhet, Färdigheter, Handling, och de förklaras såhär:

- **Attityd:** Tänk med unga
- **Erfarenhet:** Lära av och med unga
- **Färdigheter:** Delta med unga:
- **Handling:** Agera med och för unga

Stadgan innehåller många goda exempel på hur man kan arbeta med ungas inflytande, till exempel särskilda ungdomsråd, något som för övrigt är obligatoriskt i norska kommuner och fylkeskommuner.

Stadgan pekar också på viktiga kriterier som måste vara uppfyllda för att arbetet ska vara framgångsrikt. Det måste finnas tid och resurser för att arbeta med ungdomsråd eller motsvarande,

arbetet måste vara öppet och transparent och säkerställa att alla ungdomar kan delta på lika villkor, regionfullmäktige eller motsvarande måste säkerställa att ungas synpunkter och förslag tas tillvara på ett adekvat sätt för att inte undergräva förtroendet för det demokratiska arbetet.

Region Jämtland Härjedalen hanterar ett antal frågor som i allra högsta grad är relevant för unga personer, sjukvård, kollektivtrafik, kultur, utbildning och där ungas erfarenheter och synpunkter borde kunna tas tillvara bättre. Att inrätta ett ungdomsråd i Region JH kan vara ett sätt att göra just det.

Miljöpartiet vill att Region Jämtland Härjedalen inrättar ett Ungdomsråd för att möjliggöra reellt inflytande för unga. För att ungdomsrådet ska fungera bra så måste det avsättas både tid och pengar till detta. Ungdomsrådet måste också få stor frihet att utforma sitt arbete för att fånga upp andra ungas synpunkter. Det skulle kunna vara digitalt, genom större evenemang eller deltagande på andras evenemang. Det finns goda exempel i vårt grannland Norge och i andra svenska kommuner på hur ett ungdomsråd skulle kunna fungera, allt från hur deltagarna utses till hur stor budget man förfogar över.

Nästa år är det valår och ett gyllene tillfälle att lyfta demokratifrågan i alla sammanhang. Med god planering och strategiskt arbete skulle ett ungdomsråd kunna vara på plats från 1 januari 2027

Miljöpartiet de gröna yrkar:

att Regionfullmäktige ger Regiondirektören i uppdrag att utreda formerna för ett ungdomsråd i Region Jämtland Härjedalen.

att ett ungdomsråd i Jämtland Härjedalen ska vara på plats 1 januari 2027.

Karin Thomasson, Miljöpartiet de gröna

Conny Wahlström, Miljöpartiet de gröna